Regd No N.44
M. 3813

విడిప్రతికిం ౧౯ ౯

To Let

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతిసోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక 103433

సంపుటము ౧౮ ● హైదరాబాదు దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౫ స్వభాను ఫాల్గుణ బ ౧౦ [౧౯-౬-౧౩౫౩] గురువారము ● సంచిక ౨౭

యుద్ధవార్తలు

ఇంఫాల్‌పై విమానదాడి

ఫాల్గుణ ౧౬వ తేదినాడు ఇంఫాల్ ప్రదేశము లో చాలా శత్రువిమానములు దాడిసలిపినవి. అనష్టమేమియు కాలేదు కాని రెండుదేవాలయములు కూలిపోయినవి, ఒక శత్రువిమానము కూల్చబడినది.

మరుదినము మరల కొన్ని జపానువిమానాలు ఆదేప్రదేశమున బాంబులనువేసెను. కొంతమంది చనిపోయిరి.

ఉత్తర బర్మారంగములో మనసైన్యము శత్రుసైన్యాల వెనుకభాగమునకి, వెనుకనుండి శత్రుదళాలపైపడెను. అచట హోరాహోరిగా యుద్ధము జరిగెను. ఇదవరకువారు గట్టిగా స్థాపించు కొన్న ప్రదేశాలనుండి జపానీయులు వెడలిపోవలసివచ్చెను. చిండ్విన్ ప్రదేశములో మాత్రము జపానువారు గొప్పయుద్ధంచేసే ప్రత్నిలోయున్నారు. వారు చిండ్విననది దాటి చాలాప్రదేశాలలో ముందుకు చొచ్చుకొనివచ్చినారు.

క్యాసినో పతనం గంటల్లో ఉన్నది

ఇటలీయుద్ధమంతా ప్రస్తుతము క్యాసినోవద్ద కేంద్రీకరింపబడినది. ౧౫వమార్చినాటివార్తలనుబట్టి క్యాసినోపట్టణము దాదాపు మిత్రమండలివారి వశమైనది. ఇంకా కొలదిమందిమాత్రమే జర్మనుల చేతిలోయున్నవి. కాని జర్మనులు మహాభీకరముగా ఎదిరించి పోరాడుచున్నారు. యీ సంఘటనలో తులదూచాస్తే యిరుపైపుల నష్టాలు సమానంగా యుండేటట్లున్నది

జర్మనీపై ౩౦౦౦ విమానాల దాడి

మార్చి ౧౫వ తేదీన అనేకరకముల యుద్ధవిమానములు సుమారు ౩౦౦౦గల అమెరికన్ విమానదళము జర్మనీపై దండయాత్రసాగించింది, వీరు సుమారు ౧౦౦౦టన్నుల బాంబులను, జర్మనీచే ఆక్రమింపబడిన యూరప్ ప్రదేశాలన్నిటిపైన కరిపించారు, కొన్నివిమానాలు జర్మనుప్రజలకు ఒక విజ్ఞప్తికరపత్రాన్ని దేశమంతటా వెదజల్లినవి, ఆకరపత్రములో నాజీఅధికారులను తుదముట్టించవలసినదిగా ప్రబోధింపబడెను,

హిట్లర్ హంగేరీని ఆక్రమించాడు

లండన్, మార్చి ౨౧

నేటివరకు వచ్చినవార్తలనుబట్టి జర్మనుసైన్యాలు హంగేరీనంతటిని ఆక్రమించినట్లు తెలియుచున్నది. హంగేరీకిఉత్తరప్రదిక్కునుండియు రుమేనియానుండి జర్మనులు పురోగమనము సాగించిరి, హంగేరీసైన్యాలే పురోగమనాన్ని అడ్డుపెట్టినవి కాని లాభము లేకపోయెను.

హంగేరీరాజాప్రతినిధి, సేనాధిపతియు యీమధ్య హిట్లరుతో సంప్రదించడానికి జర్మనీకి వెళ్ళియుండిరి. వారినక్కడనుండి స్వదేశానికి రాకుండా ఏర్పాటుచేసి హిట్లర్ ఆక్రమణకు సాహసించాడు. మూడురాజ్యాల ఒడంబడికను బలపరచటానికై యీ ఆక్రమణ చేయవలసివచ్చినదని బెర్లిన్ వారు వివరించారు.

క్రిమెనెట్స్ రష్యనుల వశమైంది

యుక్రెయినులో నీస్టర్, బగ్ నదుల మధ్య పెద్దపోరాటము జరుగుచున్నది. రష్యన్ సేనలు క్రిమెనెట్స్‌పర్వతముపై జర్మనులు బలపరచుకొన్న ప్రదేశములను వశపరచుకొనిరి. ప్రస్తుతము యుద్ధము మాగిలేవ్ - పొడోల్స్కి ప్రదేశాలలో జరుగుచున్నది.

భారతదేశ రక్షణ నియమాలు వివేకయుక్తంగా ప్రయోగించాలె

౧౫వమార్చినాడు సమావేశమైన కేంద్రశాసనసభలో, విచక్షణరహితముగా ప్రయోగింపబడుచున్న భారతదేశరక్షణ నియమాలనుగురించి వివరించు ఉద్దేశముతో, అంతరంగిక శాఖావ్యవహారములో ఒక కోతతీర్మానమును పండిత లక్ష్మీకాంత మైత్రాగారు ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుచు పండితబ్రిజనాథ్, పార్థివాలాగారలపై పెట్టబడిన కేసులను, యింకాయిట్టి యితరఅభియోగములను వారు వివరించుచు ఒక రుగ్నావస్థయందున్న స్త్రీని ఆరోగ్యమును చెడగొట్టుటకు కారణభూతులైనారని (సొమ్మసిల్లునట్లు తీసుకొనివెళ్ళి) మగ్గురు టాంగావాండ్లపై భా. ర. నియమావళిననుసరించి అభియోగము తేబడిన సంగతి తెలుపుచు, ఈనియమాలను వివేకయుక్తంగా ఉపయోగించవలెననిరి.

సర్ మహమద్‌గారు తీర్మానాని కనుకూలముగా మాట్లాడుచు, కౌన్సిల్ ఆఫ్‌స్టేట్ సభ్యులైన హుసేన్ ఇమాంగారు యుద్ధప్రబాండ్లనుకొనకయితరులను కొనవద్దని ప్రోత్సహించినారని కేసుపెట్టి, గయాజిల్లాఅధికారి అతనినుండి సంజాయిషీకోరుట అసంబద్ధమనిరి (సిగ్గు సిగ్గు అనేకులు)

యూరపియనుసభ్యుడు సి. జె. గ్రిఫిత్సుగారు అడ్డువచ్చి యుద్ధబాండ్లను యితరులను కొనవద్దని ఎందుకుప్రోత్సహించాలెననిరి.

"ఎందుకుచేయగూడదు?" అని ఆ సభాపతి ప్రశ్నించెను. "యుద్ధబాండ్లుకొనుటకు నిర్బంధించేదానికి ఏమిచెప్పుచుంది."ఒక స్నేహితుడువచ్చి యుద్ధపు బాండ్లలో డబ్బుపెడితే లాభమా నష్టమా అని అడిగితే, వద్దయ్యా, నష్టపడతావు, అని చెప్పటానికి నాకు పూర్తి గా హక్కున్నది, అని సర్ యామీన్‌ఖాన్‌గారు మహోగ్రముతో పలికిరి,

ఇదివరకుండి భూమిపన్ను యివ్వనటువారినుండి భా. ర. నియమాలక్రింద పన్నువసూలు చేయబడినదని సర్దార్ మంగళ్‌సింగుగారు తెలిపిరి

రామరతన్ గుప్తగారు 'తమయింటిలో అద్దెకున్న కొందరు యుద్ధప్రయత్నములో ఆయింటిని ఖాళీచేసి వెళ్ళిపోయిరని, అయినప్పటికి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు వారినివచ్చి తిరిగిఅయింటిలో ప్రవేశించవలసినదిగా ఆజ్ఞాపించారని, యీ ఆజ్ఞకు యింకేఆధారము లేనందున, భా ర. నియమావళిక్రిందనే చేయబడియున్నారని చెప్పిరి

మరియొక ఉదాహరణమునిస్తూ అలీఘడ్ జిల్లాలో ఒక గ్రామములోని కొందరు యుద్ధపు బాండ్లుకొన్నప్పటికి మరలకొనలేదని వారిని బంధించారని తెలిపిరి, యీతీర్మానముపై యింకా కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట, ఓటుకుపెట్టబడెను. తీర్మానానికి అనుకూలముగా ౫౩ ప్రతికూలముగా ౪౪ వచ్చినవి.

ప్రధానామాత్యులుగారు

హైదరాబాదు ప్రధానామాత్యులగు శ్రీ సర్ మీర్జా ఇస్మాయిల్‌గారు త్వరలో పదవినివదలుకొనబోతున్నారనియు ఇకముందెవ్వరు ఈయనస్థానమును వహించునని పత్రికలలో పుకార్లు బయలుదేరగా నవాబు ఛతారి నిజాంప్రభువుగారు మాటలు ఆ వదంతులన్నియు నిరాధారమైనవనియు, వారింకా రెండున్నర సంవత్సరాలుండురనియు, వదంతులు, ఖాతరులేనివి ప్రకటనలు బయలుచేయరాదనియు ప్రకటించుచు వ్రాసినారు. అందుపై శ్రీ సత్తార్‌జంగ్ బహద్దూర్ గారు శ్రీ ప్రభువులవారికి తమకృతజ్ఞత తెలుపు తెలుపుచూ ఒక విధమైన అనుమానం లేకున్నారు అయితే శ్రీ ప్రభువుగారు మెచ్చుకొని తమ ఆయోగముల కాలి యిచ్చినారు.

తెనుగు కంపోజిటరులు కావలెను

పనినిబట్టి నెలకు ౪౦ రూపాయీల జీతము ఇయ్యబడును.

తెనుగు, ఇంగ్లీషు ప్రూఫురీడరు కావలెను పనిపట్టి జీతం.

గోలకొండ పత్రికాలయం

ప్రకటన

ఉగాది పండుగ కారణమున వచ్చే సోమవారము సంచిక వెలువడదు గో.ప.సం.

చందాదారులకు సూచన

మాకార్యాలయమునకు షికాయతు ఉత్తరములు వ్రాసేవారు తమ చందా నంబరు లేక రూపాయిలు చెల్లించిన తేది తెలుపవలెను. అట్టివాటికే జవాబు వ్రాయనగును. మా జవాబు కోరువారు జవాబుకార్డుగాని స్టాంపులుగాని పంపినచో జవాబు వ్రాయబడును. తమ చిరునామాలు సరిగాను విడి విడిగాను వ్రాయండి.

ఇట్లు
మేనేజరు గోలకొండపత్రిక

బెంగాల్ శాసనసభలో దుండగాలు

కలకత్తా, మార్చి ౧౫

నేడు బెంగాల్ శాసనసభలో ప్రభుత్వ ఆదాయవ్యయ అంచనాలోని 'సాధారణరాజ్యాంగ నిర్వహణ' అను పద్దుక్రింద ప్రత్యేకించబడిన వ్యయముపై చర్చలు జరుగబోవుచుండగా, వ్యతిరేకపక్షపు సభ్యులిద్దరు వం.తివర్గప్రధాన సభ్యులకు వెనుకనున్న స్థానములలో కూర్చున్నారని ఆక్షేపణ తెలిపిరి. అందుపై అధ్యక్షుడువారిని తమతమస్వస్థానములకు వెళ్ళవలసినదిగా కోరెను. యింతలోనే సంయుక్తప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు వారిపైపడిరి. కొంతకలాటా జరిగెను. తత్ఫలితముగా అధ్యక్షుడు అరగంట వరకు సభవాయిదావేసెను ఎందరుకలిసి తమస్థానాను సంక్షేపించిరి. కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యుడైన జె. యన్. రాయ్‌గారు వ్యతిరేకపక్షసభ్యుని చెంపపై దెబ్బకొట్టినట్లు ఆరోపణసంబంధించిన ప్రభుత్వపక్షసభ్యుడు క్షమాపణకోరుటకుకోరెను. ఆదేప్రకారము ప్రభుత్వపక్షసభ్యుడు క్షమాపణకోరెను తరువాత సభాధ్యక్షుడు సభానుద్దేశించి సభామర్యాదను నమవచ్చి మాస్పందనము చేసుకొనిరి.

వ్యయములు తగ్గించుటకై తేబడిన కోతతీర్మానము విఫలమాయెను

అమెరికారాజకీయాస్త్ర సన్యాసము

అమెరికాకు అదోగ్యకారణముగా సేనముచవల్లను సామవక్షీయుల తీవ్రవిమర్శలతో మధుము వెల్లకత్వరలో రాజకీయాల నుండి విరమించుకొనునని తెలియుచున్నది.

హెూమూకలానీ జీవితానికి రు.౧౦౦౦ వెల.

సింధ్ భాషలో వెలువడుచున్న పార్ సమాచార్ అనే జనపత్రిక హేమూకలానీ విద్యార్థియొక్క జీవితాన్ని ప్రకటించినందుకు - ౧౦౦౦ ధరావతును సింధ్ ప్రభుత్వమువారు జప్తుచేసినారు. హేమూకలాని విధ్వంసకకృత్యాలు చేయప్రయత్నించినాడన్న నేరము మీద ఉరిదీయబడి యున్నాడు.

మదన్‌లాల్ పిత్తిగారి అరెస్టు.

బొంబాయి-౧౬మార్చి

రాజాబహద్దర్ గోవిందలాల్ శివలాల్ మోతీలాల్ పిత్తి, స్టేటు కౌన్సిల్ సభ్యులవారి కుమారుడు మదన్‌లాల్ పిత్తిగారిని,మలబార్ హిల్ నందలివారి బంగ్లాలో పోలీసువారుఅరెస్టుజేసిరి. అరెస్టుజరుగుచున్న సమయములో వారింటిలో సోదాచేయబడెను. పిత్తిగారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారన్న అనుమానముతో అరెస్టుజేయబడిరట. వ్యక్తిముందు వారితల్లిగారైన పిత్తిగారు మదన్‌లాల్ గారిని విడిపించుటకై ప్రయత్నములు చేసెను

సుప్రసిద్ధహిందూ నాయకుడగుశ్రీ యశ్వంతరావుబోలేగారు ఎం.ఎల్.ఏ.లను జైలులలో నిర్బంధింపబడి విడిచిపెట్టబడినారు,వారికి సన్మానము జరుపనేర్పాట్లు జరిగినవి

...

స్టేటుచిత్తుశాసనాంగీకరణం

కార్పొరేషన్ వేదినాదులందరూ సంయుక్తముగా సభలో భారత దేశానికిసంబంధించిన స్టేటుచిత్తు శాసనము (బుక్కాపురిస్తాగుమక్కి స్టేటుమాత్రమే నియమించుటకు) విక్రీతముగా అంగీకరించబడె నుబిల్లునందు మొదటి భిక్రారా తరువాత కారియరువార్ నంకలి స్టేట్లుకు మాత్రము అన్వయించు ననిఅంతర్గత దేశాలకు అన్వయించదని వివరిస్తు ఒక సవరణను ప్రతిపాదించిరి

బీహారులో గ మైళ్ల వంతెన

ఉత్తర, దక్షిణబీహారులకు కలుపుటకై మైళ్ళపొడవుగల వంతెన నిర్మించుటకై యుద్ధానంతరాభివృద్ధికై కార్యాలోచనసంఘము రహదారులనుగురించిన సంఘమువారు అంగీకరించినట్లున్నది, దీనికి మూడున్నరకోట్ల రూపాయలు వ్యయమగునట్లు అంచనా వేయబడినదని తెలియుచున్నది.

గోలకొండ పత్రిక

స్వభాను సం॥ర ఫాల్గుణ బ॥౧౪ గురువారము

హిందూస్థాన ఆయవ్యయము

ఇప్పుడు ఢిల్లీలో శాసనసభ నెల దినాలనుండి హుటాహుటిగా జరుగుతూఉండేది అందరున్నూ గమనిస్తున్నారు. ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయాలను మీదమీద శాసనసభ్యులు ఎత్తిపారవేయుచున్నారు. వైస్రాయి బహద్దరుగారు ఇదే శాసనసభలో తమ మంత్రివర్గాన్నిగూర్చి చాలాచాలా శ్లాఘనలుచేసియుండిరి. "మామంత్రులు గౌరవప్రతిపత్తులు కలవారు. దేశభక్తులు" అని సెలవిచ్చియుండిరి. దానికి జవాబుగా శాసనసభవారు ఆ గౌరవనీయ దేశభక్త మంత్రివర్గముపై మాకెన్నీ విశ్వాసములేదని తీర్మానించిరి. అందొకరిని "నీవు దేశద్రోహివి" అని నిండుసభలో సంబోధించిరి. ప్రభుత్వనిర్ణయాలను ఎన్నింటినో శాసనసభవారు అధికసంఖ్యతో త్రోసివేసియున్నారు. అందు బజెటు సంబంధమైన నిర్ణయమొకటి- బజెటులో ౧౨ కోట్లకోతను చేసివేసిరి. రైల్వేరేట్లను హెచ్చించు నిర్ణయమును త్రోసిపారవేసిరి మంత్రివర్గముపై విశ్వాసము తమకేమాత్రమున్నూ లేదని బజెటులో ఒక రూపాయి కోతనుకోసివేసిరి. ఈ విధముగా తమ అసమ్మతిని నానావిధాల ప్రకటించిరి. విమర్శమాత్రము చాలా తీవ్రముగాజరిగినదని చెప్పవలెను. అది శాసనసభ కనుక సరిపోయింది. అప్పట మాట్లాడినట్లుగా ఆసభ్యులు బహిరంగసభలలో మాట్లాడియుండిన కొందరైన ఈపాటికి కోర్టులలో న్యాయాధికారుల ముందునిలబడి తమపై ఆరోపితమైన నేరమునకు సమాధాన మీయ్యవలసివచ్చుచుండెడిదేమో!

ఈ సంవత్సరము ఢిల్లీశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడినబజెటు (ఆయవ్యయపట్టిక) భారతదేశ చరిత్రలో చాలాగొప్పబజెటు. నేటివరకట్టి ఆయవ్యయము లేకుండెను. ఏడెనిమిది సంవత్సరాల క్రిందట భారతదేశ ఆదాయం ౧౨౦ కోట్లరూపాయిల వరకుండెను అట్టిది యీసంవత్సరపు అంచెనాప్రకారము ౨౮౫ కోట్ల రూపాయిలైనది. అదేమోతాదుపై వ్యయమగుచుండెను కాని యీసంవత్సర మింతగొప్పఆదాయమున్నను ఇంకను ౨౮౫ర కోట్ల రూపాయలు లోటు రానున్నదని తెలిపినారు. దీనికంతయు ముఖ్యకారణము యుద్ధమే- పూర్వము సైన్యముపై భారతదేశము ౫౫ కోట్లవరకు ఏటేటవ్యయముచేయుచుండెను, కాని యీయుద్ధము ప్రారంభమైననాటినుండి పై వ్యయం పెరుగుతూ పెరుగుతూ ఇప్పుడు ౨౭౬ న్నర కోట్లరూపాయిలవరకు వచ్చినది ఈ అధికవ్యయానికిగాను పైకం సపాదించవలసివచ్చినది దానికి రెండుమూడు మార్గాలుకలవు ఒకటి చందా లు చేయించుట. ఆ పని బాగాజరిగినది రెండవది బాకీలుతీసుకొనుటఆపనికూడా బాగాజరిగినది మూడవది పాతపన్నులెక్కువచేసి కొత్తపన్నులను కనిపెట్టి జనులపై మోపుట ఆపనిమరీబాగాజరిగినది. దాని ఘాటు దేశీసంస్థానాలకు వ్యాపించినది. గతసంవత్సరము బ్రిటిషిండియాలో రైల్వేరేట్లు ఎక్కువచేసిరి పెట్రోలుధర లెక్కించిరి. పొగాకుపన్ను విధించిరి అధికలాభాలపన్నును హెచ్చించిరి. తేయాకుపన్ను హెచ్చించిరి- టపాపన్ను హెచ్చించిరి ఈ సంవత్సరం తేయాకుపై కాఫీపై తుదకు వక్కలపై పన్ను హెచ్చించిరి. రైల్వేటికెట్లపై ఒకేదెబ్బతో రూపాయికి ౪ అణాల హెచ్చించేదానికి కోరిరి. ఇంకా యిట్టివెన్నెన్నో కొత్తకొత్తపన్నులను కనిపెట్టి విధింపనున్నారు

ఢిల్లీశాసనసభ్యులలో ముస్లింలీగువారు, ఇండిపెండెంటువారు, కాంగ్రెసువారు, మితవాదులు, కామరెడ్లు, అనగా కమ్యూనిష్టులు, ఇంగ్లీషువారు, హిందూమహాసభవారు, అధికారవర్గమువారు మున్నగు వర్గాలవారు కలరు. అందు కాంగ్రెసువారిలో పలువురు శ్రీ చక్రవర్తిగారి బలవంతపు అతిధులుగా (జెయిళ్ళలో) ఉన్నారు- పలువురు సభను నిషేధించినారు. ముస్లింలీగువారికే నీ కాంగ్రెసువారికేని పొత్తుకుదరదు. ముస్లింలీగుకును హిందూమహాసభకును తూర్పు పడమర అంతరాయము- ఇంగ్లీషువారు సర్వదా ప్రభుత్వమువారి పక్షంవహించినవారు అట్లుండినను అధికసంఖ్యచేత ప్రభుత్వమువారి బజెటులోని ముఖ్యాంశములను కోసివేసి త్రోసివేసి వారనిన కొత్తపన్నుల పైనను ప్రభుత్వ విధానముపైనను అందరికిన్ని ఎంత క్రోధము కలిగినదో సువ్యక్తమగుచున్నది. ఇండియా రక్షణశాసనమును అడ్డముపెట్టుకొని దేశమందు అరాచకమునువ్యాపించి ఘోరాలను ప్రభుత్వము చేసినదని చాలాతీవ్రముగా శాసన సభ్యులు విమర్శించినారు. కాని యేమి లాభము! శాసనసభ తీర్మానాలకు, వారికోతలకు, వారిమాటలకు వారివిమర్శలకు యేమైనావిలువకలదా? యేమిన్నీ కానరాదు- ఇంగ్లీషు పార్లమెంటులో యిన్నికోతలు యిన్నివిమర్శలు జరిగినతర్వాత యిన్నిమారులు ప్రభుత్వమును ఓట్లతో ఓడించిన తర్వాత పార్లమెంటును రద్దుచేసికొత్తయెన్నికలుచేసేవారు- ప్రభుత్వపార్టీసభ్యుడు తాత్కాలికపు ఎన్నికలలోఓడిపోతే పార్లమెంటు మంత్రివర్గమువారు తహతహపడుచుందురు కాని ఇండియాలోఎన్నియోమారులు తాత్కాలికపు (బైఎలెక్షను) ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోట్లువచ్చి వారేగెలిచిరి. కాని దానిని ప్రభుత్వము లక్ష్యపెట్టలేదు-

ఈశాసనసభావిమర్శలను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఏమిన్ని లక్ష్యపెట్టదు- ఎందుకనగా బజెటును పూర్తిగా శాసనసభవారు త్రోసివేసినను ఆత్రోసివేతనే కొట్టిపారవేసి ప్రభుత్వబజెటును సొంతముగా దేశముపై మోపుటకు వైస్రాయి బహద్దరుగారికి ౧౯౩౫ రాజ్యాంగశాసనప్రకారము పూర్ణాధికారము కలదు ఈవిషయాన్నే ప్రజలు గమనింపవలెను- శాసనసభలో గంభీరముగా గట్టిగా, దర్జాగా, గొంతుచించుకొని రంతులుపెట్టితేలాభములేదు ఏనినాదములున్నూ లేకుండా గప్‌చుప్‌గా ప్రభుత్వము తన మాటను సాధించుకొని తనపాటను పాడుకొని ముందుకు సాగుచుండును శ్రుతి సరిగా కలుపుతానుంటారా దయచేయండి అని అంటారు. అప్రస్తుతి

చేస్తామంటారా అదిన్నీ ఒకవిధముగు సంగీత సభయే వినేవారు వినండి- సరిపడనివారు చెవులు మూసుకోండి అని అంటారు- అంతే!

ఆంధ్రమహాసభ ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతసంస్థ

జాతీయపక్ష తాటస్థ్య వివరణ

ఆంధ్రమహాసభ జాతీయపక్ష కార్యదర్శులగు శ్రీయుతులు మందుముల రామచంద్రరావు డాక్టరు చెన్నారెడ్డిగారలు ఇట్లువ్రాయుచున్నారు:—

"ఆతీవల తెవ ఆర్డిబెహస్తు లేక్షన సమావేశమైన స్థాయిసంఘసభలో, కమ్యూనిష్టులకంటె ఎక్కువబలముగానున్న జాతీయపక్షమువారు తటస్థులుగానుండుటకు కారణమేమని పలువురుమిత్రులును మా సహచరులును విచారించుచున్నారు

ఈ సంవత్సరము ఆహారసమస్యలలో ఏర్పడిన సున్నిత పరిస్థితులవల్లను ముఖ్యముగా వ్యవసాయకులకు విపరీతకష్టాలుగలుగుచున్న ఇక్కట్లవల్లను, మహాసభ వారికసమావేశము అపుట ఉచితమని కార్యకారిణీ సభ చేసిన నిర్ణయమునకు అనుకూలముగా సమ్మతులు ఇచ్చియుండిన కార్యకారిణీసభాసభ్యులను ఈ నిర్ణయములో సమ్మతించి స్థాయిసంఘసభలో తమసమ్మతులను ఇవ్వక తటస్థవిధానము ఎందుకు అవలంబించవలసి వచ్చినదో స్పష్టపరచవలెనని, మిత్రకార్యకర్తలు కోరుచున్నారు.

జాతీయపక్షమువారు ప్రస్తుతము అవలంబించిన వైఖరిని దేశీయులకు స్పష్టపరచుట అవసరమని ఎంచుచున్నారు

ఆంధ్రమహాసభ జాతిమత, వర్గ, విచక్షణలను పాటించకయు, తాత్కాలికవిభేదములకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వకయు, చిరకాలమునుండి తనశక్తియనుసారము దేశమునసేవ జేయుచున్న సంగతి దేశీయులెరుగినవిషయమే. కాలచక్రముయొక్క మార్పుతో, తత్వవిభేదములు ఏర్పడుట సహజము, మరియు ఈ గాంటితత్వవిభేదములు దేశాభివృద్ధికి ఉపకరించవచ్చును. కానిఅసంఖ్యాకుల ప్రజలనిత్యజీవితములో నిత్యమున సమస్యలు, ఆచరణయోగ్యమైన రాజకీయసమస్యలను ఆలోచించేసమయ కార్యాచరణలో ఉండే సాధకబాధకములనే పాటించవలసియుండును ఈతాత్వికవిభేదములు, సంస్థలోని ఐక్యతకు, మరియు మానవసంఘముయొక్క శ్రేయస్సునకు అనుగుణముగా నుండవలయును ఇట్లు ఉండనిచో ఆసంస్థకు తనపనిసాగించుటయే దుర్భరమగును.

ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతములపైన నడుపబడుచున్న ఆంధ్రమహాసభవంటి సంస్థలలోఅధికసంఖ్యాకుల నిర్ణయమే ఆచరణలోవచ్చుచుండును అల్పసంఖ్యాకులు తమ అభిప్రాయములను ప్రచారము చేసుకొని అధికసంఖ్యాకులుగా ఏర్పడుటకు అవకాశముండును. కాని తమఅల్పసంఖ్యాకులు తాము అధికసంఖ్యలో మారువరకు, అధికసంఖ్యాకుల అభిప్రాయముచేయుచున్న నిర్ణయములకు యొంపవలయును ఇదేప్రజాస్వామ్యసిద్ధాంతములతో పనిచేయుసంస్థయొక్క ప్రధాన ప్రాతిపదిక. దీనికిభిన్నముగా జరిగినపక్షమున ఏ సంస్థయు పనిచేయుట అసంభవమే కాకుండా సంస్థవిచ్ఛేదమునకు కారణమగును, సంస్థలో అరాజకము ఏర్పడును. అట్టి పరిస్థితులలో ఆయువంటి సంస్థలో జనసామాన్యమునకు లాభము కలుగుటకు మారుగా నష్టమే కలుగును.

మెంబర్షిప్పు కమిటీవారు తెలిపిన క్లిష్టపరిస్థితులను ఆలోచించి ఈసవత్సరము మహాసభ వార్షికసమావేశము అపుట ఉచితమని కార్యకారిణీసభలో బహుజనాభిప్రాయముతో నిర్ణయింపబడెను, ఇట్టిస్థితిలో ఈ నిర్ణయముకో ప్రతికూలించని కార్యకారిణీసభా సభ్యులెవ్వరుమి? స్థాయిసంఘసభ సమావేశమగువరకు నిరీక్షింపక, ఆసమావేశములో తమఅభిప్రాయముప్రకారము మార్పుచేయించుకొనుటయే సాధారణవిధానము లేదా, కార్యకారిణీసభకు రాజీనామాయిచ్చి, ఆందోళనచేయుట మరొకవిధానము, కాని కార్యకారిణీసభ్యులలో యిద్దరుకార్యకర్తలు కార్యకారిణీ సభా నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకముగా వెంటనే త్రికా ప్రకటనలు చేసి తద్వారా తమతోటి కార్యకారిణీ సభ్యులపైన నిరాధారమైన, అసత్యములైన నిందలు ఆరోపించిరి దీనితోతృప్తిపడక కరపత్రములు అచ్చువేయించి వేలసంఖ్యలో పంచిపెట్టిరి తదర్ధపత్రములలో కూడ మోపిన నేరములు, నిందలు, పత్రికాప్రకటనలయందువేసిన దేశీయులు తెలిసికొని యున్నారు వీరిదుర్లక్షణములలో ముఖ్యమైనది ఒకటియున్నది, కార్యకారిణీసభలోని ఇతరసభ్యులను, మరియు, ప్రస్తుతము అధికారపదవులందున్న కార్యకర్తలను, ఎన్నికలకు వెలుపడిన పోతినమనే భీతిచే అధికారపదవులను అట్టిపెట్టి ఉంచుకొనుటకు ఈసంవత్సరము మహాసభ ఆపివేసినారని ఆక్షేపించుచున్నారు. ఈ మహాశయులు తమతోటి కార్యకర్తలపైనతపాదించిన ఆక్షేపణకై ఒకఆందోళనమును లేవదీసిరి. ఈ ఆందోళనము చేయుటలో, తమతోటి కార్యకారిణీ సభాసభ్యుల, అధికారపదవులందున్న కార్యకర్తల, ముఖ్యముగా జాతీయవాదుల గౌరవప్రతిష్ఠలను, వీరి ప్రజాజీవితమును, ప్రజలలోపడగొట్టుటయే ముఖ్యోద్దేశమై యుండినదని స్పష్టముగా తెలియుచున్నది.

వీరి ఈ ఉద్దేశములు, ఈ పోకడలు, దశవార్షాంధ్రమహాసభ ఎన్నికల సందర్భమునసే బైటపడినవి. కాని ఆంధ్రమహాసభలో పనిచేయుచుండిన పెద్దలను జాతీయవాదులమయిన మేమును,కమ్యూనిస్టులవారి ఈ వైఖరినిలక్ష్యపెట్టక, అన్నిపక్షములలో సామరస్యము, సమన్వయమార్గమే అవలంబించవలెననియు, ఆంధ్రోద్యమము ఆదరణీయ అవిభాజ్యమయిన సమిష్టికుటుంబముగా మేమునెంచి ఎంతఓపికతో కష్టాలుకలిగినను, సమానభావముతో పనిచేసితిమి. కాని ధర్మవరము మహాసభానంతరము కమ్యూనిస్టువారు అవలంబించుచున్న విధానము, పద్ధతులు మాకేమాత్రము సహాయపడకపోగా, తమపార్టీప్రాముఖ్యమునకును, పార్టీఆశయములకును ఆంధ్రోద్యమములో ప్రధానస్థానము ఆక్రమింపజేయుటకును, తమపార్టీ అధిక్యతకును మాత్రము, వీరు తమదృక్పథములో నుంచుకొనిరి. మాతృసంస్థఅయిన ఆంధ్రమహాసభ కేను ప్రతిష్ఠకే వీ క్షిప్రధానమైనవని వీరిభక్తి విశ్వాసములు కమ్యూనిస్టుసంస్థలో జతపడినవిగాం, ఆంధ్రమహాసభతో పొత్తిగా అంతరించబడినవటు అంశయొక్తి కాము, అందుచేత ఈ కమ్యూనిస్టుపార్టీవారైన మున్నగు కార్యకారిణీసభ్యులు ఆంధ్రమహాసభ యొక్క గౌరవప్రతిష్ఠలు, మర్యాదలక్ష్యపెట్టక వారిభావలోనే "తిరుగుబాటు" చేసిరి. కార్యకారిణీసభపైన, మహాసభ వ్యవస్థపయిన, తమతోటి కార్యకర్తలయినవారు నిరాధారములైన అపనిందలను, అసత్యములను ప్రకటించి 'తిరుగుబాటు' చేసిరి. వారు దీనిని తిరుగుబాటుయని తెలుపుకొన్నను; భావి స్వతంత్ర ఆంధ్రోద్యమ చరిత్రకారుడు "తిరుగుబాటు"గా నిర్ణయించునో లేక ద్రోహముగా నిర్ణయించునో!

ఈ "తిరుగుబాటు" లేవదీసిన పరిస్థితులలో కార్యకారిణీసభ మరియు స్థాయిసంఘముయొక్క విధియేమి? కార్యకారిణీసభ స్థాయిసంఘము ఈ "తిరుగుబాటు"ను అణచివేయవలయును. అనగా ఈ తిరుగుబాటు దారులపయిన కఠినముగా క్రమశిక్షచర్యగైకొని ఉద్యమమునుండి తొలగించవలెను, లేదా అధికసంఖ్యలో మున్నవారైనను తాము కటస్థముగానుండి ఈ తిరుగుబాటు దారులే వేయునట్లే ముందు ఉద్యమభారము తీయవలయును. ఈ చివరవిధానముతే పెద్దలు మరియు మా జాతీయపక్షమువారు అవలంబించిరి, ఈ విధానమునందు ఒకవిషయమే మేము ముఖ్యమయినది గావించితిమి, ఉద్యమములో అంతఃకలహములు అంతరయుద్ధములు చెలరేగి అసత్యము,అవినీతికి ఏమాత్రముఅవకాశము దొరకకూడదని మేము ఈ విధానము అవలంబించవలసి వచ్చినది,

దీనికిబదులు కమ్యూనిస్టుపార్టీని సంతోషపెట్టుటకు,వర్కింగుకమిటీతీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా జాతీయపక్షమువారు తమతమసమ్మతులను స్థాయిసంఘసభలో యిచ్చియుండినచో ఎన్నికలలో కూడా పాల్గొనుటకు అమోదించినవారుగా ఎంచబడెడిది, పార్టీప్రాబల్యము, పార్టీఅధికారతృష్ణతో పనిచేయువారు, ఎన్నికలలో పాల్గొనినపక్షమున మాజాతీయపక్షమువారికికూడా ఎన్నికలలో అదేదృక్పథమునేర్పరచక తప్పదు, ఉద్యమములోవుండే పార్టీలలో ఈ విధముగా తిత్తవ్యత్యయ పనిచేయు దుస్థితిని దృష్టియందుంచుకొని ఆలోచించగా ఆంధ్రోద్యమముయొక్క సత్స్వరూపమును వదలి, దానికార్యక్రమమును మంటగలిపి పార్టీప్రాగ్రామును చెలరేగినవియు, ఆంధ్రమహాసభ మూలకర్తవ్యములకే విచ్ఛేదకరమనని తలచి మేము తటస్థవిధానము అవలంబించితిమి.

ఈ ఎన్నికలందొరకితే నిలచితిమో, మాజాతీయపక్షము కూడా ఆసత్య అవినీతిపద్ధతులలో భాగము పంచుకొనక తప్పదు, ఆంధ్రమహాసభలో ఇటువంటి విధానములకు ప్రవేశము కలుగజేసినచో మహాసభ నైతికపతనము పొందగలదని మేము తలచితిమి. ఉద్యమముపైతికపతనముపొందుటచే దేశీయులకు తీరనినష్టము కలిగించినవారిమగుదుము. ఉద్యమముయొక్కశక్తి సామర్థ్యమంతయు దాని కార్యకర్తలయొక్క సత్యవర్తనముపైనను, నైతిక ఔన్నత్యముపైనను ఆధారపడియుండును ఈకారణమువల్లనేమము అధికసంఖ్యలో నుండియు, స్థాయిసంఘసమావేశములో తటస్థముగానుండుట శ్రేయస్కరమని ఎంచితిమి స్థాయిసంఘములో మేము అవలంబించిన విధానమువల్ల ఇప్పుడైనను మా కమ్యూనిస్టుమిత్రులు, మేము అధికారలోలురముకామని గ్రహించవలెను- కమ్యూనిస్టుసోదరులు మా ఉద్దేశములను, పరాకాష్ఠాపూరితములైనవని ఆక్షేపించిన ఆక్షేపణయొక్క, సత్యాసత్యములను దేశీయులకు స్పష్టపరుపబడుటకు మేము తటస్థవిధానము అవలంబించితిమి.

ఈకారణములచే ముందుకూడా ఎన్నికలలోను మాజాతీయపక్షమువారు పాల్గొనరాదని నిర్ణయించుకున్నాము. స్థానిక కమిటీలు మొదలు కాని ప్రతినిధులు స్థాయిసంఘ సభ్యత్వముల ఎన్నికలలో మాపక్షమువారు పాల్గొనకూడదని నిశ్చయించుకోబడినది, అనగా మాలో ఎవ్వరు అభ్యర్థిగానుండి ఓట్లుపొందుటగాని, ఇంకొకరికి ఓటు ఇచ్చుటగాని జరుగకూడదని మేము నిర్ణయించుకొన్నాము కాని ప్రాథమిక సభ్యులుగామాత్రముండి దేశీయుల సేవజేయుటలో ఎట్టి అభ్యంతరముండదు- మేము పరాయునిరాకరణ మూచేయుటలేదు. తటస్థవిధానము మాత్రమును సాగించెదము- ఈవైఖరికి కారణము మాశక్తిహీనతయని తలంచకూడదు- మేము ఇప్పుడు ఉద్యమములో అధికసంఖ్యలోనుండియు శక్తిమంతులమైనను కూడ, స్థాయిసంఘములో తటస్థవిధానము అవలంబించి మాసైతికశక్తిని ప్రదర్శించితిమని దేశీయులు తలంచవలెను- ఈపద్ధతివల్ల మాలో సబ్బత నిర్వీర్యతాపారత్వము ఆవరించగలదని కొందరు మిత్రులనుభయపెట్టుచున్నారు. కాని మేము ఆంధ్రమహాసభ అధికారబాధ్యతను వహించక! ఆంధ్రమహాసభలో ఐచ్ఛికముగాను, ఆంధ్రమహాసభ జెండా అను మాశక్తికొలది సేవచేయుగలమని దేశీయులకు స్పష్టపరచుచున్నాము- ఈప్రకటనవల్ల కొందరిలో కలిగిన సంశయములు,సందేహములు నివారింపబడునని తలచుచున్నాము

ఆసఫ్అలీసతి నేరస్థురాలుగా ప్రకటింపబడినది

ఢిల్లీ మార్చి ౧౫.

రాజద్రోహపు వ్రాతలవ్రాసి వాటిని ప్రకటించినను నేరముపై భారతదేశరక్షణ నియమావళి ౩౯, ౩౯ సెక్షనుల క్రిందఅరుణా ఆసఫ్అలీగారిని ఢిల్లీ మేజిస్ట్రేటు నేరస్థురాలుగా ప్రకటించెను ఆసఫ్అలీసతి యింతవరకు పట్టుబడనందున ఆమెను అరెస్టుచేయుటకు గత్యంతరములేక యీచర్య తీసుకొనబడినది ఈమెతోబాటురాజబింగు రాణా మ్యయిద్దరిపై నేరము మోపబడియుండెను, ఆకేసువిచారణలో నేరము ఒక సబుఇన్స్పెక్టరు సాక్ష్యమునిచ్చాండబడెను, ఆవరి ౨౫ తేదివాడు కోరల్‌బాగులో ఒకయింటిని సోదా, జేయగా, అందులో ఒక ముద్రణాయంత్రము ఆసఫ్అలీగారిచే వ్రాయబడినలేఖలు, "హమారా సంగ్రాం" "ఇణ్ఖిలాబ్" అను కాగితాలు దొరకినవి, తరువాత విచారణ ౨౩ మార్చికి వాయిదా వేయబడెను.

---

౨౦ పౌనుల బాంబు... నేరము

మీరట్ జిల్లాలోని [illegible] లో ౨౦ పౌనుల బాంబులు ప్రమాదకరమైన బాంబు చేసినందున యిద్దరికి చెరి రెండుసంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించబడెను, వీరికి యింకారెండుసంవత్సరముల కృషితోకూడ ౧౪ దేశబాంధవుల ఉంచుకొన్నందుకు విధింపబడెను.

సహగమనము

చక్రధరపుర (ఒరిస్సా) ౧౬ మార్చి, మార్చి రావతేదినాడు యిచ్చటి ఉపకారోవేత సముపొందిన డాక్టరు యస్.జె. గారు మృతిచెందిరి- ప్రాణముపోవుచుండగా ఆయనభార్య శ్రీ కృష్ణనకూర్చుండి హృదయభారముతో కన్నీటిమున్నైన లేకుండా తదేకధ్యానములో చూచుచుండెను ప్రాణముపోగానే ఆమె తనభర్త పాదములకు సాష్టాంగ ప్రణామము మాచరించి ఆతనిప్రక్కనే పడుండెను, ప్రశాంతమైన గంభీరావస్థ మృతిపునామె నావహించెను,

భార్యాభర్తల నిద్దరిని ఒకే శవ వాహికపై పెద్ద ఉత్సవముతో తీసుకొనిపోయి ఒక చితిపై వారిద్దరిని దహనముగావించిరి.

"శ్రీ సీతారామకల్యాణ మహోత్సవము తారణ సం॥ చైత్ర శు॥ ౧౪ నివారము (౨౫ మార్చి) నుండి చైత్ర శు॥ ౧౫ అదివారము (ఏప్రిల్)వరకు అనగా ౯ దినములు యధావిధిగా శ్రీ సరస్వతీ భజనసంగము వారిచే సికింద్రాబాదు సెకెంద్రాబాదులో జరుపబడును."

పట్టాభిషేకము

వనపర్తి

(స్వంత)

వనపర్తి సంస్థానములోని తాలూక్దారుగారు లింగసూగూరుకుమార్చబడిరి వారు వెళ్ళుటకు రెండు నెలలుపూర్వము నుండియువారు కొన్ని స్వతంత్రకార్యాలు చేసిరి. బజెటునుసిద్ధము చేసిరి. అందు శ్రీమంతురాజా రామ దేవరావుబహద్దరుగారి భాగములో ౧౧,౦౦౦రూ॥ కోసివేసిరి బజెటును ఏకేటుకుభయ ప్రభువులకు చూపవలెననియూళాఖ ఆజ్ఞకలదుకాని దానిని శ్రీ మంతురాజా రామదేవరావు బహద్దరు గారికిచూపించనే లేదు. శ్రీమంతురాజా రామేశ్వరరావుబహద్దరు గారు మద్రాసుకువెళ్ళు తొందరలో బజెటుపైసంతకం పెట్టిఅక్కడనుండి పునరాలోచనచేసినారు. వివరాలు చూసిన దాన పునర్విమర్శపంపవలెననికోరి సట్లునికిడి. తాలూక్దారు గారు శ్రీమంతురాజాగారిని విచారించకుండాబెక మదద్గారుచు నిర్ణయమించిరి. మరొకఆధికారిని నియమించిరి ఇటి చర్యలపై శ్రీరాజా గారికిఅసమ్మతికలిగివారినిమార్చి ఇంకొకరిని పంపుటకై వ్రాసుకొనిరట. తత్ఫలితము గాతీమూర్పు.

శ్రీమంతు కే.శే.మహారాజాకృష్ణ దేవరాయలవారుఅకస్మాత్తుగా స్వర్గస్థులై ౨౫ఏండ్లు కావచ్చెను. అప్పట్లో వారికుమారు లగుశ్రీమంతురాజా రామేశ్వరరావుబహద్దరు గారుపదాదిలోపలి శిశువు.వారి కిప్పుడు౨౫వ ఏడ్లరములునిండినవి. వారుబి.ఏ ఆనర్సులోతుది తరగతిలోచదువు చున్నారు. నిజాం కాలేజిలోవారి విద్యాభ్యాసముజరుగు చున్నది.శ్రీవారుసునిశితబుద్ధి కుశలతకలవారు చురుకైన తెలివి కలవారు సదసద్వివే మర్శలో ప్రీతిపొందు నంది స్థావప్రపూరితులు, తండ్రిగారివ లెవితరణపటిష్ఠులు తలిగులు మంటిను వారిప్రజలెరుగనందున తెలుప నైనది.వారిపట్టాభి షేకమిదివరకేజరుగవలసి యుండెను.కానిపరీక్షలు మించివచ్చిన.దున ఖుర్దాదు౨వ తేదినాడుజరుగు నటులనిశ్చయించినారు. అయినను ఆతేదీనాడుశుభ లాంఛనాలుజరిపి మంచు రానున్న దసరాలోసరి యగుయొత్తులోఉత్సవము చేయదలచినారని వినవచ్చుచున్నది వనపర్తి అధికారులు,ప్రజలుసుతమకుమరలస్వతంత్రపువుతమప్రభువేసింహాసనాధిష్ఠులగు చున్నారనేసుసాల మున్నకై తొందరపడుచున్నారు వనపర్తిప్రజలుసర్వ విధాలఅదృష్టవంతులనియు శ్రీవారిపరిపాలనలోచాలా లాభింతురనియు జోస్యముచెప్పచున్నాను

ఆంధ్ర బాలసంఘ వార్షికోత్సవము

మహబూబునగరు ౯-౬ ౧౯౪౪

శ్రీ పట్టికోట ఆళ్వారుస్వామిగారిఅధ్యక్షతలో ఈసంఘపు వార్షికోత్సవము కడు వైభవముగా జరిగెను. సభాస్థలము జాతీయనాయకుల పటములతోడను రంగురంగు జండాలతోడను అలంకరింపబడియుండెను.

నిన్న సాయంత్రము ౪ం ౬ఆకు వ్యాసరచన పోటీజరిగెను, ఈపోటీలో ౬గురుకన్యాలు పాల్గొనిరి. వారిలో ముగ్గురిండిమారికి బహుమతులు లభించెను.

౧. శ్రీకృష్ణారెడ్డి సు॥ కార్యదర్శి సంఘము
౨. రంగారావు విద్యార్థి

శ్రీ గా॥ అధ్యక్షులవారు సోటిడకయుం ౦ గల ౮ దికినగరమునుండి డయచేసిరి వీ అధ్యక్షులోనే ౩ శే శేషగిరిరావు కంపౌండులోనే గ ౧ ౧౦లకు బాలవ గిర్వం దసగా సగా సెకము జరుపబడెను. దీనిలో చిన్నవిద్యార్థు, పెద్దవిద్యార్థులు నిర్ణయింపబడిన వివిధవిషయములపై చర్చించిరి

కథ ప్రార్థనతో ప్రారంభింపబడ్డక్రమశిక్షణతో ౯౦॥౧౨౦కు ప్రారంభ్ వెంకటి సమావేశానికి పి. హనుమంతరావు గారు ఏగూరు వెన్నప్ప గారు వచ్చియుండిరి.

బహిరంగసభసాయంత్రము౬గంటలకుప్రారంభింపబడెను కనీసము జనము ౫౦౦ వచ్చియుండెను-

శ్రీ గా॥ ఆధ్యక్షులవారి పరిచయము ఏ-చెన్ని కేశవులుగారు గలిగించిరి.

శ్రీ అధ్యక్షులవారు ఒకఘంటసేపు గంభీరోపన్యాసముచేసిరి- దానిలో మానవ సమాజము యొక్క తెగలను మరియు దరిద్రజీవితక బలియై పాటుపడుచున్న బీదప్రజల కర్తవ్యమునుగూర్చి వివరించిరి. బాలురు భావిభాగ్యోదయానికేగాక భారత స్వరాజ్యానికి కూడ పునాదియని తెలిపిరి- విద్యార్థి సమూహమునకు సేవాభావమును గూర్చి విశదముగా బోధించిరి

యస్. కృష్ణారెడ్డి సు॥ కార్యదర్శి సంఘము చెంది ౯- ౫వ వార్షికనివేదిక చదివెను.

ఏ. చెన్న కేశవులు గారు తుది సందర్భమేమియు కృతజ్ఞతలు చదివి వినిపించిరి.

శ్రీ పి. హను మంతరావు గారు సంఘం జ్ఞాపకార్థము అను గూర్చి యిం కృష్ణ జాలు ఆశీర్వదించి వేరుండా కాంగ్రెస్ భావ సేవకు ప్రజా సేవ కూడా పాటుపడవలెనని

రెండున్నర సంవత్సరముల నిరాహారదీక్ష

సూర్యాపేట తాలూకా రేపాల గ్రామనివాసులైన శ్రీమతి రంగనాయకమ్మగారు. వీరికి సుమారు ౬౫ సంవత్సరముల ప్రాయము. వీరి జన్మస్థానము అప్పలరావు పేట తాలూకా నరసంపేట. వీరు సుమారు రెండున్నర సంవత్సరములనుండి యుపవాసదీక్ష సల్పుచు శ్రీనరసింహస్వామి భగవానుని యనుగ్రహమువలన మానవాతీతమైన యుపవాసదీక్ష కలిగినదట. వీరి యుపవాసము పండ్లు, పాలు భుజించుటకాదు! నీళ్లు, పాలు యేమియులేక మరియు మూత్రమలవిసర్జన మొదలగునవేమియులేక రాత్రింబవళ్లు భగవానుని భజనయందే యుందురు వీరు మన హైదరాబాదు మహరాజాగంజు కస్బాలో ఒకరిగారి యింటిలో ౧౫ దినములనుండి మకాం చేసియున్నారు. వారియింటి కొన్నే స్త్రీలు పురుషులు దర్శనమిచ్చుచున్నారు కొందఱు వారిచ్చటికి రాకారణ మడిగినవారు శ్రీ మ. ఘ వ నిజాం ప్రభువుగారితో ముచ్చటించవలయునని తెలిపిరి కారణము తెలియదు. వారి సద్భావమేమియో? శ్రీ నిజాం గారి సందర్శనమున తేటపడునని లోచును.

కె. నృసింహారావు పంతులు
మహరాజాగంజు హైదరాబాదు దక్కన్

మనపురం స్టేషన్

శ్రీ సీతారామాంధ్ర గ్రంథాలయమునకు శ్రీయుత పానిరంగయ్యగారు వారికుమారుని వివాహ సందర్భమున శ్రీ కూరెళ్ళ వెంకయ్యగారు, వారి కుమార్తె వివాహ సందర్భమున, ఉపాయులు అసీరు ౬౧-౦-౦ భూరి విరాళములు కొసగినారు కావున గ్రంథాలయము వైపున వీరికి కృతజ్ఞతలు పుచున్నారము

శ్రీయుత పానిరామయ్యగారు, వారిపౌత్రిక జననసందర్భమున గ్రంథాలయమునకు రు ౫-౦-౦ విరాళములు కొసగినారు కావున గ్రంథాలయము వైపునుండి కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నారము-

తాటిపల్లి చంద్రయ్య
సహాయకార్యదర్శి

ప్రభుత్వదుర్వ్యయంపై విమర్శ

పరిశీలన సంఘం కావలె

న్యూఢిల్లి, మార్చి ౧౮

నేడు కేంద్రశాసనసభలో ప్రభుత్వవ్యయాన్ని పరిశీలించి, అతివ్యయాన్ని తగ్గించె సూచనలు చేయుటానికి ఒకసంఘాన్ని కేంద్రశాసనసభా సభ్యులలోనుండి ఎన్నుకోనవలెనని ఒకకోత తీర్మానము ముస్లింలీగ్ పక్షమున ప్రవేశపెట్టబడెను. సర్ మహమద్ యామిన్ ఖాన్ గారు యీ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తూ బర్మా, మలయాలనుండి ఖాళీచేసి వచ్చినవారికై ఆయినదన్న మూడుకోట్ల రూపాయిల వ్యయమును పోక చెక్కు, టీ, కాఫీలపై కూడా పన్ను వేయబడిన యీ వేళపు బీదప్రజలపై ఎందుకురుద్దుతున్నారనిరి. అట్లాగే కానూర్పు నుండి ఐదు కాలికివాగ్రతమే పనికివచ్చే ౫ లక్షల పౌండ్ల ప్రభుత్వంకొన్నది (నవ్వులు) అడిగేదిప్పుడు లేకకదా యిట్టివ్యయం అని చెప్పిరి.

తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ కె సి నియోగిగారు, ఆమెరికాలో మందుకుండల నష్టపరిచేసేకర్మాగారాన్ని ఒక్కటీకా గ్రేసుసభ్యుడు పరిశీలించగా ఇకి పూర్తిలో న్నదు సర్ యీ ఖాన్ గారు ఇట్టి తీర్మానికి కొలతె ఏమౌతుంది? ఒక్క తుపాకి డబ్బకు ఎగిరిపోతామనే భయం ఆని (నవ్వులు) మిగత కొంతసుందిసభ్యులు తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ ప్రభుత్వవ్యయము చాలా అతిగా యున్నదని సోదాహరణంగా విమర్శించిరి ఆఖరి సభ్యులున్ను మరికొంతమంది ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించిరి. తుదకు తీర్మానమును ఓటుకు పెట్టగా ప్రతికూలముగా ౪౬ఓట్లు అనుకూలముగా ౫౫ ఓట్లున్నూ వచ్చె తీర్మానము నెగ్గింది.

నిర్బంధము

రాజమహేంద్రి గోమెగ రుబాకు రామశేషు సెకాటికేనాక్ పక్కకు పోయిరి గి హైదరాబాదుస్టేషనులో దిగినప్పుడు పోలీసువారు గ్రహాణం చేసిరి. అక్కడు వెంగాలు ఉత్సవసభలో ఆడాడ్డిగా సు ట్రాకి వార్తలను సేముకస్కరించిన ఈ కార్యం ఏ... తెలకలకు కోర్టుకు జమా కు హైకోర్టులో హాజరై ప్రార్థికముగా బయటపడినాడు.

హైదరాబాదు చారిత్రిక స్థలములు

Hy-D

[హైద్రాబాదు రేడియోలో ౧౫ మార్చి నాడు సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారీ విషయముపై మాట్లాడినారు. దీనిని ప్రకటించుట కనుమతించిన రేడియో కార్యాలయమువారికి మా కృతజ్ఞతలు. గో. ప.]

హైదరాబాదు రాష్ట్రములో అనేక రాజ్యాలు సామ్రాజ్యాలు ఏర్పడి అంతరించెను అనేకమతాలింకే విజృంభించెను. అందుచేత చారిత్రికులకు ఇది ముఖ్యస్థానమని చెప్పవచ్చును ప్రాచీనరాజులు కట్టినకోటలు వారిరాజ్యచిహ్నములుగాను, రాజులు ధనికభక్తులు కట్టించిన పూజాలయములు మతచిహ్నములుగాను, తటాకాదులు దేశాభివృద్ధి చిహ్నములుగాను, నేటికిని ఈరాష్ట్రమందు ప్రతిచోటలోను చూచి ఆనందింపవచ్చును చారిత్రికులకు సెత్తినొప్పిని, ఆయాసమును, పరిశోధన పటిమను, కల్పించునట్టి తామ్రశిలా శాసనములు వందలకొలదిగా వేలకొలది లభించుచున్నవి. అముద్రిత తాళపత్రగ్రంథములుకూడా వందలకొలదిగా వేలకొలదిగా లభించినవి. ఇంకను లభించుచున్నవి. ప్రాచీననాణెములు పలుతావుల జనులకు దొరకుచుండును.

ఈరాష్ట్రములోనే ఆంధ్ర శాతవాహనులు, యాదవులు, చాళుక్యులు, రాష్ట్రకూటులు, కాకతీయులు, పంచసుల్తానులలో ముగ్గురుసుల్తానులు తమ రాజధానులను స్థాపించుకొని రాజ్యముచేసిరి. ఈరాష్ట్రమందలి భాగములను బయటిప్రాంతముల నుండి ఆంధ్రులు, మహారాష్ట్రులు, ఓఢ్రులు, రెడ్లు రాజ్యముచేసిరి. ఈరాష్ట్రములోనే జైన బౌద్ధ వీరశైవ, శ్రీవైష్ణవమతములకు సంబంధించిన ప్రసిద్ధాలయములకెల్ల నీకులకు దానాంకితము మహత్తమైనది. గుల్బర్గా, గోలకొండ, బీదరు సుల్తానులీరాష్ట్రములోనే పరిపాలనము చేసియుండిన వారగుటచేత చాలామసీదులు దుర్గాలు నిర్మాణమయ్యెను. ఆసఫ్‌జాహీవంశప్రభువుల కాలములో పైనిర్మాణములను కాపాడుటయేగాక కొత్త నిర్మాణములనుకూడా కావించిరి.

హైదరాబాదురాష్ట్రములోని పాతదిబ్బలను త్రవ్వించినచో మరికొన్ని చారిత్రకనిశేషములు లభ్యమగును ఇటీవలనే హైదరాబాదునకు ౪౦ మైళ్ళదూరములోనున్న కొండాపురమను స్థలము వద్ద కొన్ని ప్రాచీన ఆంధ్రనాణెములు లభించెను. వాటి ఆధారముచే అచ్చట త్రవ్వించగా ౧౫౦౦ సంవత్సరములక్రిందటి ఆంధ్రనగరమొకటి బయటపడెను. ఈరాష్ట్రములోని రాయచూరుజిల్లాలోని మస్కీవద్ద అశోకచక్రవర్తి శాసనములు లభించినవి. అవి ౨౨౦౦ ఏండ్లకుపూర్వమునాటివి. రాష్ట్రములోని అతిప్రాచీనచారిత్రిక చిహ్నములలో ఇది ముఖ్యమైనదని చెప్పవచ్చును. ఆటు ఉత్తరదిశయందును ఔరంగాబాదుజిల్లా చాలాముఖ్యమైన చారిత్రిక మండలమైయున్నది. ప్రాచీనమందు దేవగిరి రాజ్యమిందే యుండెను. అంతకన్న ప్రాచీనములో శాలివాహనరాజులు ప్రతిష్ఠానపురమును [పైఠణ్‌ను] రాజధానిగా చేసికొని ఇప్పటి ఆంధ్రను మహారాష్ట్ర కర్ణాటకములనబడు భాగాలను ఏకఛత్రాధిపత్యముగా పరిపాలించిరి. ఔరంగాబాదునకు ౧౨ మైళ్ళదూరములో హిందూస్థానమందలి అగ్రశ్రేణిలోని కోటలలో నొకటగు దేవగిరి (దౌలతాబాదు) దుర్గమున్నది అచ్చటనే ఔరంగజేబు యొక్కయు, అసఫ్‌జాహ్‌యొక్కయు గోరీలున్నవి అచ్చటికి ౨౦ మైళ్ళదూరములో జగద్విఖ్యాతిగాంచిన ఎల్లోరాగుహలున్నవి మూడు మైళ్ళపొడవున గట్టులోనే గుహలను తొలచి ఆలయములను విహారములను నిర్మించినారు అందు జైన బౌద్ధ హిందూ శిల్పములున్నవి క్రీస్తుశక పూర్వము ౨౦౦ వీండ్లనాటినుండి క్రీస్తు తర్వాత ౧౨౦౦ ఏండ్లవరకు ఈగుహలు నిర్మాణమైయుండెను అందలి శిల్పము అద్భుతమైనది. ఆలిగ్యాలలో కైలాసము అనుపేరుతోనున్న శిల్పరాజము నిజముగా భూలోకశిల్పములలో కైలాసమువంటిది ఔరంగాబాదులో బీబీ కామక్బరా అనునది తాజమహల్ యొక్క నఖల్, అదేనగరములో పూర్వులు చుట్టునుండు గట్లనుండి భూమిలోనికి కాలువలు నిర్మించి నగరమునకు నీరు తరము ఊట గొట్టములద్వారా నీరుసప్లయి జరుగునట్లు చేసినది నేటికిని అనుభవమందున్నది ఔరంగాబాదునకు ౬౦ మైళ్ళ దూరములో అజంటాగుహలున్నవి. అవి రాతిలో ఏ మేకను ప్రవర్తించు తావులు, గట్లును వాటిపైనుండి చెట్లును ఆగట్లనుండి నిరంతరము ప్రవహించు దివ్యప్రవాహములును ఆరవికుని రసికుని మాత్రమున జేసివేయును. ఇంచుమించు ౨౦౦౦ ఏండ్లక్రిందట అచ్చటి గుహలలోని గోడలపైన గచ్చు వేసి వాటిపై రంగులతో చిత్రించిన చిత్రాలను నేటినాలుగు చెరగులవారును అచ్చట వచ్చి చూచి ముగ్ధులైపోవుచున్నారు, నాందేడు వంటి మహాత్ములనుగన్న ఔరంగాబాదుజిల్లా పవిత్రమైనది.

ఔరంగాబాదు ఎంత ప్రసిద్ధమైనట్టిది ఓరంగల్ జిల్లా అది ఆంధ్రులకు మరింత ప్రాముఖ్యమైనట్టిది, అందు కాకతీయరాజుల కోటలుగలవు వారిచేతను వారిసామంతదండనాయకులచేతను నిర్మింపబడిన జైన శివాలయములచ్చటి సర్వవైభవమును ప్రకటించుచున్నవి ఓరుగంటికి ౪౦ మైళ్ళదూరములో రామప్పగుళ్ళను పాఖాలచెరువును ఆశ్చర్యకరములై యున్నవి, రామప్పగుళ్ళ గోపురములకు వినియోగించిన ఇటికెలు చాలా తేలికైనవై నీటిపై తేలియాడుటను నేటి ఇంజనీయరులు చూచి ఆశ్చర్యభరితులగుచున్నారు. రామప్పగుళ్ళలోని నల్లరాతివిగ్రహాలను పూర్వమెవ్వరో ఒక తాలూక్దారు పగులగొట్టించెను కథను విన్నచో వాటిశిల్పసౌందర్యమెట్టిదో ఊహించుకొనవచ్చును. రామదాసుభక్తిని చాటిన భద్రాచలక్షేత్ర మీజిల్లాలోనిదే

ఓరంగల్ తరువాత చారిత్రక పరిశోధకులకు ప్రసిద్ధమైనది నల్లగొండజిల్లా నల్లగొండ పట్టణానికి ౪ మైళ్ళదూరములోనే పానుగల్లు కలదు. అందలి ౧౦౦౦ ఏండ్లనాటి దేవాలయము శిథిలమైపోయినను మిగిలిన శకలములుకూడ తమ శోచనీయస్థితిని కరుణారసయుక్తముగా మనకు తెలుపుచున్నవి. సూర్యాపేటకు ౧౪ మైళ్ళదూరములోని పిల్లలమర్రి పెమ్మకొరల చరిత్రకును సుందరదేవాలయాలకును ప్రసిద్ధి, నల్లగొండజిల్లాలో దేవరకొండ రాచకొండ అను పెద్దదుర్గాలు కలవు. అవి వెలమ రాజుల రాజధానులు. వాటిలో ఇప్పుడు నీటు ఏమియును లేకున్నను పైకిపోయిన మాత్రము ఆని గొప్పగా ప్రదర్శించుచున్నవి ఇదేజిల్లాలోని భువనగిరి దుర్గము కాకతీయులనాటిదైనను చూచుటకు దర్శనీయమైనదైనను ఎక్కువ చరిత్రను కాంచనట్టిది. దానికి కొన్ని మైళ్ళదూరములో కొలనుపాకకలదు అది సుప్రసిద్ధ జైనక్షేత్రము.

ప్రాముఖ్యతలో నాల్గవస్థానము వహించునది రాయచూరుజిల్లా, అందలి, గోనబుద్ధారెడ్డి కోట దక్కను సుల్తానులకును విజయనగరచక్రవర్తులకును నిరంతరము యుద్ధస్థానముగా చేయించినట్టిది. ఇదేజిల్లాలోని కొప్పలుకు ౧౫ మైళ్ళ దూరములోని ఇటుగిలో చక్కనిశిల్పములతో కూడిన ప్రాచీన దేవాలయము లున్నవి. అలంపూరులోని నవబ్రహ్మ దేవాలయములు ౧౨౦౦ ఏండ్లనాటివి, రాష్ట్రశిల్పములలో నీదేవాలయముల శిల్పము విశిష్టతో కూడినట్టిది. ఈరాయచూరు జిల్లాలోని దేవగద్వాలసంస్థానం. ఇదిరెండువందలేండ్లచరిత్రకలిగిన సంస్థానం దీనికి గొప్పనుప్రతిష్ఠగల కోటలు మిగిలినట్టిది అందలి ... రాష్ట్రములో మరెందునున్నవో లేవో అనిపించును

అయిదవ స్థానము మహబూబు నగర్‌జిల్లాకు ఇందును అంతర్గతమైన కొల్లాపూర సంస్థానమును అందలి కోటలును పేర్కొనదగినవి. కొల్లాపూర సంస్థానములోని జటప్రోలు దేవాలయము ప్రాచీనమైనది. దాని శిల్పము ఇతరోత్కృష్టశిల్పములతో మాత్రమునే తీసిపోదు ఇదేసంస్థానములో కృష్ణాతీరమందు మల్లేశ్వరము సోమేశ్వరము అను ౧౨౦౦ఏండ్లనాటి వీరశైవక్షేత్రాలుకలవు. వాటికవతలియొడ్డుననే శైవక్షేత్రరాజమైన సంగమేశ్వరము కలదు నాగరకర్నూలు తాలూకా లోనిపానుగల్లుకోట ఇంచుమించు ౬౦౦ఏండ్లనాటిది అచ్చంపేట లోనిదను మహేశ్వరంఅనురాబాదులోని ముసన్ననూరుమందిని శైవక్షేత్రము ౫౦ ఆత్మకూరు సంస్థానములోని, కురుమూర్తి శైలమునందు వెంకటాచలపతి ప్రతీతి

హైదరాబాదు నగరము దాని పరిసరములు అడుగడుగునకు చరిత్రతో కూడినట్టివి సమీపమందలి గోలకొండ దుర్గము, నగరముచుట్టును గల చెరువులు, చారుమినారు మక్కామసీదువంటి విఖ్యాత స్థలములు ఇట్టివెన్నియో స్మరింపదగినవి కలవు

బీదరుకోట ఈరాష్ట్రములోని ఖిల్లాలలో గణతికెక్కినది అచటి గావాన్ విద్యాలయము సుప్రసిద్ధమైనది బీదరు పాదుషాల గోరీభవనములు చూడదగినవి. బీదరు సమీపములోనే నరసింహాలయము ఒక విచిత్రమగు స్థలము. ఒక ఫర్లాంగువరకు గుట్టలో గుహామార్గ మేర్పడినది. అందు నడుములోతువరకు కాల్లుప్పుమునుచు నీరు ప్రవహించుచుండును. ఆట్టి గుహలో ఆ దేవాలయమున్నది. గుల్బర్గాలోని మసీదులు చాలాగొప్పవై అందమైనవై ప్రసిద్ధిగాంచినవి. అందలికోట, గోరీలు చూడదగినవి ఆజిల్లాలోని కల్యాణి పూర్వమందు కీర్తిగన్న క్షేత్రమై యుండెను ఆదే జిల్లాలోని మాన్యఖేటము (ఇప్పటిమళ్ఖేడు) రాష్ట్రకూటుల రాజధాని వాతపిగణపతి ఆని ప్రసిద్ధిగాంచిన దేవుడు ఇప్పటి బాదామిలో వెలసినాడు.

కరీంనగరములోని ఎల్లందుకోట, మహబూబాబు నగరజిల్లాలోని కోయిలకొండకోట వంటి రాష్ట్రమునందు అనేకస్థలములందు కానవచ్చుచున్నవి. ... పాతవాడములలోనున్న శిల్పములెన్నియో లవు. రాజ్యాలతోపాటు ఆలయాలెన్ని భూగర్భమందు అణగిపోయెనో యేమో. ఏమైన తవ్వకాల పథకము ప్రచురింపబడిన ప్రాచీనస్థలముల నన్నింటిని కాపాడుటకై ఏజెంటు కొన్నిటియందు మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభుత్వము వారు ఉదారతతో వ్యయముచేసి ధన్యవాదార్హులైనారు.

గద్వాలలోని పూడూరులో జైనశాసనాలున్నవి. ఇట్టి కొన్ని ముఖ్యస్థలములన్నవి ఎన్నియో ఇవ్వటికి ఇంకను ఈ నిజాం రాష్ట్రమునందు.

ఈ రాష్ట్రములో పశ్చిమచాళుక్యుల యొక్కయు, కాకతీయుల యొక్కయు, శాసనములే యెందు జూచినను కానవచ్చుచున్నవి. అనేక స్థలములయందు శాసనములు నేటికిని దొరుకుచున్నవి. అముద్రిత గ్రంథాలు దొరకుచున్నవి ఈ రాష్ట్రమునందు చారిత్రక పరిశోధకులకు గనియైయున్నది. ఉపయోగించుకొనువారే పరిశోధింపదగినవారై యున్నారు.

హైద్రాబాదు ఇస్లామీ సంస్థానం

రాజ్యాంగ కార్యదర్శి ముచ్చట్లు

హైద్రాబాదు రాజకీయశాఖా కార్యదర్శిగా దగు నవాబు మొయిన్‌నవాజ్ జంగ్ బహాదర్ గారు నాగపూరు నగరమునకు ఇటీవల వెళ్ళి అక్కడి పత్రికా ప్రతినిధులకు విలాసముచ్చి వారితో ఇష్టాగోష్ఠి సలిపిరి. ఆసందర్భములో అతిథులైనసంపాదకాది పత్రికా రచయితలు విచారించి హైద్రాబాదులోని పరిస్థితులను విమర్శన పూర్వకముగా ప్రశ్నించిరి. నవాబుగారు తమతలోచిన సమాధానములను చెప్పిరి. తుదకు వారివాదమును ఒకవిధముగా ఒప్పుకొనిరి.

తేనీటివిందు తర్వాత నవాబుగారు హైద్రాబాదు అభివృద్ధినిగూర్చి చిన్న యుపన్యాసమును వినిపించిరి. చూడండి! మా అభివృద్ధి. న్యాయశాఖను మంత్రిశాఖనుండి విడదీసినాము. రైలురోడ్లును వృద్ధిచేసినాము. క్రొత్త రాజ్యాంగాన్ని ప్రజలకు ప్రసాదించినాము. ఒక దేశభాషలో అనగా ఉర్దూలో విద్యను మొత్తగా సాగించినాము. మాకు మతభేదాలు లేవన్నందుకు గుర్తు హిందూ జాగీర్దారులు కూడా ఉన్నారు. దేవళాలకు మసీదులకు సమానంగా ఇనాములిచ్చినాము. అని యుపన్యసించి రొమ్మువిరిచినాసరే ఏమైనాసరే! ప్రశ్నలడుగవచ్చు. నేను జవాబు చెప్తానని నవాబు తెలిపిరి ప్రశ్న పరంపరా మొదలయ్యెను.

ప్రశ్న — నవాబుగారూ, తమ సంస్థానములోనికి బాలాపత్రిక అను రానీకుండుటకు? మహారాష్ట్ర పత్రికను ఆపినారు, కేసరిపత్రికను తరాతరబడి ఆపినారు. ౩౦ ఏండ్లనాడే ఆడినాకే విచారిస్తామని మిమ్ముఖుత్వమున్నది. నేటికిన్ని విచారణ కాలేదు?

జవాబు — అయ్యా, నేను కార్యదర్శినై రెండేండ్లాయెను. పాతముచ్చట్లు నాకేమిన్ని తెలియవు. అయినా మీరుచెప్పుకొంటే విచారించుతాము.

సవాల్ — మీ రాష్ట్రములో ౧౧ ఉర్దూ తెలుగు మరాటీపత్రికలకు ధాన్యంకమయాలపై సెలవు లేకుండా ఏమిన్ని వ్రాయవద్దని శాసించినారు కదా?

జ — అట్లేవి బ్రిటిషిండియాలోకూడా ఒకవిధముగా ఉన్నవి. అయినా యీవాదము త్వరగా పరిష్కారము కాగలదు.

స — మీ క్రొత్త రాజ్యాంగములో హిందువులసంఖ్యకు తగినట్లుగా ప్రాతినిధ్యము ఎందుకియ్యలేదు నవాబుగారూ!

జ — అయ్యంగారు కమిటీవారు సిఫారసు చేసినట్లుగా హిందువులకు ముస్లిములకు సరాసరి సగం సగం శాసనసభా స్థానాలు పంచిపెట్టినాము. అయ్యంగారు కమిటీవారిట్లే సిఫారసు చేసినారో నాకేమి తెలియదు చెప్పండి!

స — నూటికి ౧౫మందికూడా ముస్లిములు లేరుకదా. సర్కారీ ఉద్యోగాలంతాకూడా వారేఅనుభవించుచున్నారు. ఇదేమి న్యాయమండీ!

జ — చిల్లరనౌకరీలలో హిందువులు నూటికి ౭౦ మంది ఉన్నారు సుమా! పెద్దనౌకరీలలో ముస్లిములే ఉన్నారంటే దానికి విచిత్రమైనచారిత్రిక భూమికయున్నది (Peculiar historical back ground) సంస్థానములో ప్రత్యేక పరిస్థితులున్నా కారణము లేదని.

స — మాతృభాషలో విద్యను సెకండరీలో చెప్పించక ఉర్దూను ఎందుకు కన్నడ మరాటీ తెలుగువారలపై మోపినారు?

జ — కళాశాలలలో విద్య ఉర్దూలోనే అందు. అందుచేత హైస్కూళ్ళలో ఆదేశించవలెను. అయినా యితరమాతృభాషలలో విద్యార్థులు బి.ఏ., ఎం.ఏ. చదువవచ్చును కదా! నౌకరీలలో చేరవారికి ఉర్దూలో ప్రావీణ్యత తప్పదు. మాతృభాషలో విద్య తేనదనిబదే, కానీ మేము ఉర్దూను అఖిలభారత వ్యావహారికభాషనుగా చేయుచున్నారు సి. రాజగోపాలాచారిగారు మా విద్యాపీఠములో ఉపన్యసించుచు ఇంగ్లీషు బదులు దేశభాషలోకి ఉర్దూలో విద్య ఉండాలని గున్నదన్నారు వినలేదా? డాక్టర్ హిందువులకు మాతృభాషకూడా డా. కర్ సప్రూగారి కది మాతృభాష.

స — మీ రాష్ట్రములో సభల అనుమతి సరిగా యివ్వరు వాక్స్వాతంత్ర్యము కావరాదు.

జ — బ్రిటిషిండియాలో ఇప్పుడు సభలకు కావలెననుటారు కదా.

స — ఔరంగాబాదు విద్యార్థిసభకు మహారాష్ట్ర హిందూ మహాసభకు సెలవును నిరాకరించినారు

జ — వాటికైనా ప్రత్యేక కారణాలుంటాయేమో లెండి ఈ సవాలు జవాబులను నెమ్మదిగా వింటున్న నాగపూరు హైతవాద పత్రికా సంపాదకులిట్లన్నారు "మీ వాదమంతా అర్థమైందిలెండి మ ఘ. వ. నిజాం ప్రభుత్వము హైదరాబాదును సర్వవిధాలా ఇస్లామీ రాజ్యముగా స్థిరపరచుటకై నిశ్చయించుకొన్నదనియు, ప్రజాస్వామికము, ప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వము దానికి సరిపడవనియు, కొత్తసంస్కరణాలు అవసరాన్నా కావున తనయిష్టము సాగించుకొనుచున్నదని తెలిసినది" అని అన్నాడు నవాబు సాహెబుగారు చిరునవ్వునవ్వి ఇట్లన్నాడు "సరియైనదావున మీరు మా ప్రశ్నలను మోపినారు. ఇంతేసుకరముగా ఈసమస్యను మీరు పరిష్కరించివేసినందుకు ధన్యవాదలు"

అందరూ నవ్వినారు సభ ఒరఖాస్తు!

ఆంధ్రమహాసభ జాతీయమే కావలెను

జాతీయధర్మ నిర్వహణకు ఎవరుజంకరాదు. జాతీయోపకార సేవ చేయుటము అత్యంతావసరం పదవుల వ్యామోహమునుండి. కార్యకర్తలు బయటపడాలి.

అ.ద్ధ ప్రచారముల వలనప్రజలు మోసపోకూడదు.

ఆంధ్రమహాసభ జాతీయపక్షమైనది పోదరులారా! (౧౧)వఆంధ్ర మహాసభవార్షిక సమావేశము ఈసంవత్సరము అవుట ఉచితమని శాస్త్రకారిణీ సభవారుతీర్మానించిరి. ఆతీర్మానమునకై దేశములో అభిప్రాయభేదములు కలిగెను జాతీయ పక్షము రుపుకొందరు మహాసభజరుగుటయేడఇరవర్గ వ్యక్తిగతులభిప్రాయములు చూపిరి. ఎన్నికలు జరగపోవుట ఆంధ్ర మహాసభ అభివృద్ధికిగొడ్డలిపెట్టు) అనేకరపత్రములను, కమ్యూనిష్టుపార్టీ కార్యకర్తలగు రాళ్ళ బాపయ్య రెడ్డి ప్రభృతులు ప్రకటించి ప్రజలకుపంచిపెట్టిరి. ఆట్టిప్రకటనలో వరంగల్ జిల్లా సంఘమును గురించిఆక్షేపణలు తెలిపిరి. వరంగల్ జిల్లాసంఘ ప్రజాసమాన్యములో సంబంధము లేనివారినినింపిరి. అనిఅన్నారు. అన్ని జిల్లాసంఘములను రేంప్రాథమిక సభ్యుల ఎన్నుకొనినారు! అట్టిప్రాథమిక భ్యులే. వరంగల్ జిల్లాసంఘమును కూడా ఎన్నుకొనియున్నారని. తెలుసుకొనుట మంచిది. ఆ ప్రాథమిక సభ్యుల జాబితావరో చూచిపొమ్ము అ మొయిరావే చెప్పలేదు. వరంగల్ జిల్లా సంఘము వారితోటికీ జిల్లావారి కన్నమ ప్రజాకార్యకమములోతక్కువేమి లేదు లేదు. ఆజిల్లాసంఘ వర్కింగు కమిటీలోనేనొక సభ్యుడను. మాకు ప్రజాసామాన్యములోసంబంధం లేనిచో. వరంగల్ జిల్లా తాలూకాలోనేనునూను 3 ౦వేలసభ్యులను. మా పక్షమునరోలచేర్పించ కలిగి మొయ్యాలోకూడాపల్లెలకువెళ్ళి తిరసనాను, ముదడారసభలలోను రమనలో ప్రభుత్వఅధికారులను. దరఖాస్తులిచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి. ధాన్యగ్రహణముగూర్చిన ముందైకులకసురిరేట్లుఅత్తనుగు నటులచదివివినిపించినది సైసంధాన్యంనిర్ణేలెక్కలు మన్నగుయివమదములో తగు సలహాయిచ్చు చున్నవారుకొండ్లిగనాగొప్పగనో ప్రజాసేవ చేయుచున్న కార్యకర్తలనూ ప్రజాసంబంధం లేనివారనుటవలన కన్నసాహసము మరొకటిసులదపోను. వారటు రైతులగొడ్డలిపెట్టు అనుపదమునువాడినారు. ఆగొడ్డలిపెట్టుతోటి కార్యకర్తలపైఉపయోగించినారు. జిల్లాసంఘపక్షమున నిందారోపణలకు భువనగిరిస్థాయిసంఘ సమావేశములో రాజలింగం గారుసమాధానమిచ్చేయున్నారు. అంతకన్నచర్చించుట ప్రస్తుతమునవసరము. ప్రజాఐక్యమనమూతార బారబడినప్పుడురెండో ఆక్షేపణలువస్తూనే యుంటాయి రేపు పక్షమువారైన పరేపత్యాసత్యములు తెలుసుకొని మెలగుట మంచిది. ఆంధ్ర మహాసభ గొడ్డలిపెట్టుకు, సమాధానము (కాంగ్రేసుదుల అబద్ధ ప్రచారము.) అను కరపత్రమునుజాతీయ పక్షకార్యకర్తలు ప్రకటించినారు చేసియులు వానిని యేమాత్రమైనదుగా తెలుసుకొని- మంచిచెడ్డలు వారే గ్రహించుకొనవలయును. యీసంవత్సరముఆంధ్ర మహాసభ ఎన్నికలకు పోటీచేయుట ఉచితమనియు- మహాసభ ప్రాతినిధ్య మంతయుకమ్యూనిష్టు లేవదలి వేయుట ఉచితమని- జాతీయపక్ష కార్యకర్తలగు మం-రామచంద్రరావు డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి గారలు ప్రకటించిరి. జాతీయపక్షమువారు పదవులకొరకై ప్రాకులాడక- ప్రజాసేవయేముఖ్యమనిభావించి- ప్రస్తుతనిర్ణయమునకు వచ్చిరి-యీ నిర్ణయమునకు దేశీయులు ముఖ్యముగారైతులు బలపర్చాలి- జాతీయోపకార సేవచేయుట- ఇప్పుడెంతో అత్యంతావసరముగా అగుపడు చున్నది-కాబట్టి పదవుల వ్యామోహమును వదలి- జాతీయ పక్షమువారు కార్యక్రమమును తీవ్రముగాకృషి జేయవలయును జాతీయధర్మాన్ని నిర్వహణము గానెర వేర్చాలి- ఎన్నికల భారము తప్పినదని సంతోషించి- రైతుకమ్యూనిష్టుల పక్షమునకు- దృష్టి యుంచుకొని- నిర్మాణకార్యక్రమమును అతులు జరిపినాడే- జాతీయపక్షమునకునూతన బలము వచ్చును-లేనిచో పేరుమాత్రము జాతీయ పక్షముగానుండును- యీ పక్షమువారు జేయు కార్యక్రమమునకు అవకాశము కలిగినప్పుడెల్లా- దేశీయులకు తెలుపుచుండవలయును-

ఇట్లు ౯-౬-౪౩

చావవెంకట కోటయ్య ఖమ్మంమెట్టు-

చందా వివరాలు
సంవత్సరము చందా కి వాలి రూపాయిలు
ఆరునెలలకు „ 3-౦౦-౦ „
బ్రిటిష్ ఇండియాలో సంవత్సరానికి డాలర్లు
విడి ప్రతి ౦-౧-౨
పాత ప్రతికి వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

The only Popular Paper that reaches the masses in the Dominionns
BEST MEDIUM — FOR — ADVERTISEMENT

Vol. 18 — No 87
Published on every Monday and Thursday- Hyderabad-Dn.
28 — 8 — 1944

మాతృభాషలోనట!
విద్య అట!

బ్రిటిష్ ఇండియానుండి కొన్ని ఉన్నత సత్యనారాయణమూర్తి గారనే ఆంధ్రులు హైదరాబాదుకు వేంచేసినారు. ఒక గ్రామములో సప్తాహములో పాల్గొన్నారు. గతవారమునికింద్రాబాదులో రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారింటి బసచేసినారు. వరుసగా ఈ విద్యార్థులు బి. ఏ. కళాశాలలో తెలుగు విద్యార్థులకుపన్యసించినారు. ఉపన్యాసమును ఇంగ్లీషులో సాగించినారు, తెలుగులో! తెలుగులో! అని విద్యార్థులు కేకలు వేసినారు, ఈ సభాధ్యక్షులుగు ప్రొఫెసర్ చాప్మెను గారున్నూ ఇచ్చట నామిత్రులో కరున్నూ అర్థముచేసుకొనుటకై ఇంగ్లీషులో చెబుత అనిచెప్పి సాగించినారు. కల్చర్ అనే విషయము పై మాట్లాడినారు. మధ్యన అసందర్భముగా మా విద్యార్థులను మాతృభాషద్వారా విద్యచెప్పించుచున్నారను విషయమును మేమునూరమునుండి గమనిస్తూ ఆనందిస్తున్నాము అని అన్నారు. అద్భుతముగా దానిని ప్రశంసించుచూ చూచినారా, మా విద్యాపీఠము, తెనుగులో ఎం. ఏ. తరగతిదాకా చదివే యేర్పాటుచేసినాము (ఎందరు తెనుగు ఎం.ఏ.కు చదువుచున్నారు అని ఒక కేక!) అని యుపన్యసించినారు, ఈసభకు ప్రొఫెసర్లనుచాలామందిని పిలువలేదు.

మా బ్రిటిష్ ఇండియాసోదరులకు మాపద్యులు తెలియనంతవరకు నాటకమునద్రోవేసుకొనుట మేలు, కాని అర్థంలేని వ్యర్థపు మాటలనుమాట్లాడుట అపహాస్యమునకు తావగును.

(ఒక విద్యార్థి)

భారతదేశపు అల్లరులకు
అమెరీగారే కారణం

గత సోమవారము శాసనసభలో ఆర్థిక చిత్తుశాసనముపై మాట్లాడుచు అని న్యాయలింగం చెట్టియారుగారు, అమెరికాలో బంగారమునకు లేదన్నప్పటికి భారతదేశంలో రూపాయలకు అమ్ముచున్నదని యావిధముగా కోట్లకొలది ద్రవ్యాన్ని రిజర్వుబ్యాంకు ఆఫ్ యిండియావారు కోల్పోతున్నారని యింకా యేడ్చివిధాల యీ దేశ ధనము కొల్లగొట్టబడుచున్నదని, యిది విచారపడవలసిన విషయమని చెప్పిరి.

బంగారము యిట్లాఉన్ననూ, వ్యాపారపు పొత్తులనన్నిటి ప్రత్యేకంగా యు. కే. సి. కంపెనీ యున్ననూ, మేము మిమిననపాతకాలానుచలాయిస్తున్నా, అంతా మా మేలుకొరకే, అని చెప్పటం బ్రిటిషువారికి అలవాటు అని ఎత్తిపొడిచిన, తరువాత చెట్టియారుగారు కాంగ్రెసువారు ఆగస్టునెలలో జరిగిన అల్లరులకు కారణమన్న విషయాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ, వర్కింగు కమిటీ యిట్టి అల్లరులు చేసి యుండుటకై ప్రజల నెన్నడును ప్రోత్సహించలేదు. వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానముగాక ముందే అమెరిగారికి రేడియో ఉపన్యాసములో కాంగ్రెసువారు విధ్వంసక కృత్యాలను ప్రోత్సహించనున్నారని, వారి కార్యక్రమమిదియని వివరములన్నీ తెలిపారని విన్నాను అంతా యిదే నిజముగా కాంగ్రెసుతీర్మానము కాబోలునని దానినపుడు లో పెట్టారని చెప్పిరి.

కూడదు లేదని మొత్తుకుంటే శిక్ష

కటక్ మార్చి ౧౦

కేంద్రప్రభుత్వముగాన్యాలేగాని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములేగాని నష్టపరచజాలిన అనేకపదార్థాలను గురించిగాని, వాటినష్టములవిషయమై చేయబడిన ఏర్పాటులనుగురించిగాని విమర్శించటానికి ఎట్టి సమావేశాలు ప్రదర్శనాలు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ల అనుజ్ఞ లేనిది చేయకూడదని, ప్రభుత్వమువారు గజెటులో ఆజ్ఞ ప్రకటించారు.

వెలస్వల్పము! ఫలమధికము!

పంచాంగము

సిద్ధాంత సిరోభూషణ పండిత

శ్రీ దోగుపర్తి స్వామిగుప్త

సిద్ధాంతి గారి తారణ సంవత్సర పంచాంగము అనేక నూతనవిషయములను చేర్చి ప్రతివారికి దిన, వార, నక్షత్ర ఫలాఫలములు తెలియునటుల ముద్రించి అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నవి. వలయువారు దిగువ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనగలరు. వెల 1-4-0 మాత్రమే.

కొండా వీరయ్య

పుస్తకముల దుకాణం,
మహంకాళివీధి, శికింద్రాబాదు.

ప్రకటన

మూతె వేలుపూరు తా. ఆరుమూరు జి. నిజామాబాదులో సరివె నెం. 3౧౧, ౩౧౨, ౨౮౪ కి రఖబ 3 గర రఖం XX లింగారెడ్డిపట్టేదారు ఇట్టిభూమిని అమ్మతలంచుకొన్నందున నేను ఖరనిర్ణయము చేసిబయానకూడఇచ్చినాను. ఇట్టిభూమి పైన ఎవరికన్న ఉజరులున్నట్లయితే నేటినుంచి ఎనిమిది రోజులవరకు తెలుపకావలెను. ఆటుతరువాత బాజాబితా అదాలతులో రిజిష్టరు చేయించుకోగలను. తరువాత ఎవరిది ఏమాక్కు- వుండబోదు

ఇట్లు
గోపాలరావు
చిట్లాపూరు తా॥ జిగిత్యాల

ప్రకటన

స్వభాను నం, మాఘ-బ- ౫ నాటి గోలకొండ పత్రికలో నివాసగ్రామం పేరు లేకుండా దిడ్డిగె నారాయణయను పేరుతో ఎవరో ప్రకటించిన ప్రకటన చూడగా నాకు సంశయము కలుగుచున్నది. ఆప్రకటన నాదికాదు మాచర్ల శివచిదంబరయ్యశంకరయ్యశిందరాబాదగార్లు నావద్ద ఒకస్థిసనైన మెవ్వరు జప్తుచేసినదిలేదు. మెవడుతీసుకొనున్నది లేదు. దావాచేసేదిలేదు. ఆ ప్రకటన నేనుచేసినదికాదు. ముందు యేలాటి జోక్యము బాధ్యత పైప్రకటన విషయమై నాయందు వుండజాలదు.

దిడ్డిగె నారాయణ
తండ్రి శంకరయ్య
ముఖగాం దోదీపేట

ఏనుగ మార్కు నెం. 1 పిండి

10 తోలాల సీలులగల సంచులలో యున్న వాటిని కొనండి

హైదరాబాదు రోలరుఫ్లోర్ మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

ఆబిదురోడ్ హైదరాబాదు-దక్కన్

Khan and Sons

ప్రదర-సుధారిణి (స్త్రీలకు వరప్రసాదిని)

ఈమందు మొటువంటి తెలుపు, ఎరుపు, పచ్చని ప్రదర సంబంధములకును రామబాణము నూతనమేకాక పురాతనవ్యాధినికూడ గ్యారంటీగ కుదుర్చును- పైమందును ఒకసారివాడిన మీకేగుణము తెలియగలదు. వెల రూ. 2-8-0

పుష్టి సుధాచూర్ణము

మూత్రములో లేక స్వప్నములో వీర్యము పోవుచున్న చో ఈచూర్ణము దానిని కట్టిపరచి శక్తి గలుగజేయును. ఎటువంటి పలచని ధాతువునుకూడ కుదిర్చి గట్టిగాజేయును. సంభోగ సామర్థ్యము లేనివారికి యిది అమృతమువంటిది. వెల రూ. 2-8-0

ప్రాణనాధ ఫార్మసీ

ఏజంట్లు— నలినీకాంత్ అండ్ బ్రదర్సు
3199. పాతజైల్‌రోడ్డు, సికింద్రాబాదు

త్వరలో వచ్చుచున్నది

పారమౌంట్ పిక్చర్సు వారి

గులేబకావళి

భయానకమును శృంగార రసయుక్తమును అయిన

తెలుగు చిత్రము

తారాగణము

రామేశ్వరరావు, శంకర్, టార్జాన్, అప్పలస్వామి, మిస్ శకుంతల
సూరిబాబు, రాజామణి

ప్రతిదినము రెండుఆటలు 6.30 ఘంటలకు రాత్రి 10 ఘంటలకు

ఆర్గోస్ టాకీస్

టిక్కెట్లువివరము: ౦-3-0, గ్యాలరి ౦-5-0, కుర్చీ ౦-8-0, సోఫా 1-0-0

నారాయణగూడా పోస్టాఫీసు సమీపమున హిమాయత్ నగర్ రోడ్

నేటిరాత్రి	తరువాత వచ్చే చిత్రము
పత్ని	తారాశశాంకం

సరస్వతీ పాకెట్ డిక్షనరి

ఇంగ్లీషుతెలుగు డిక్షనరీలలో శ్రేష్ఠమైనది. సుమారు 17,000 ఇంగ్లీషు పదములకు తెలుగర్థములు విపులముగా వ్రాయబడినవి. ఇది విద్యార్థులకేగాక సాధారణ ప్రజలకు కూడా ఉపయోగకరము. ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనువారికి, ట్యూటర్లకు, మిగుల ఉపయోగకరము. పాకెట్టుసైజు. పేజీలు 665. వెల రు 1-8-0

లభించుస్థలము:—సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి, ఆని బ్రాంచీలు.

లక్ష్మీ

ముందంజవేయుచున్నది

నూతన వ్యాపారము

2 కోట్ల 20 లక్షలకు మించినది

[గత సంవత్సరము పై ప్రతిశతి 76 అభివృద్ధి]

మా విస్తరణ ప్రణాళిక క్రింద వివరములు తెలుసుకొండి.

లక్ష్మీ ఇన్స్యూరెన్సుకంపెని, లి.

హెడ్డాఫీసు—లాహోర్ ఇండియా అంతటా శాఖలు.
స్థానిక కార్యాలయము—అబిడ్‌రోడ్డు, హైదరాబాదుదక్కన్. ఫోన్. 3165

Associated Advertisers

పేజీలు 1168

వస్తుగుణప్రకాశిక

ఆయుర్వేదీయ వైద్యగ్రంథము. ప్రతివస్తువుయొక్క గుణములు, ఉపయోగములు, తెలుగుపేరులు, ఔషధములు సులభముగా తెలియజేయునది. వెల రు. 6-0-0

సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి.

నేటి ఉత్తమ నాటికలు

వెల 1-0-0

నాటికలు ఏంకాంకిలే. తెనుగులో ఇదే మొదటిది. ఆధునికుల కొరకు.

సంపాదకులు:- శ్రీపాద గోపాల కృష్ణమూర్తి, ఎం. ఏ. గారు

మన సాహిత్యమునకు ఉత్తమమైనవి.

సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి.

Printed and published by M. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn Editor S. Pratap Reddy, B.A. L.L.